

проф
Милимовка М.Е.

Михайло Юхимович Мілімовка
(1903-1967)

до 120-річчя від дня народження
доктора медичних наук, професора

Михайло Юхимович (Міхель Хаїмович) Мілімовка народився **13(25)** травня **1903** р.
у містечку Новокостянтинівка Летичівського району
(нині с. Новокостянтинів, Хмельницького р-ну) Хмельницької обл.

Головний корпус медичного факультету на поч. ХХ ст.
Фото з сайту: <https://bit.ly/3NUEtsf>

В **1922** р. вступив на медичний факультет Одеського медичного інституту.
Під час навчання працював на різних посадах в м. Одеса (інструктор райкому
МОПР (Міжнародна організація допомоги революції), лектор поліклініки, агент з
розповсюдження видань дитячого журналу «Світоч»).

Після закінчення інституту (**1928**) декілька місяців працював лікарем сільської
амбулаторії с. Яланець Тульчинського району, а згодом лікарем (**1929–1930**)
стрілецького полку в м. Тирасполь.

У **1931–1932** рр. М. Ю. Мілімовка – ординатор курорту Кляйн-Лібенталь поблизу м. Одеса (нині обласний дитячий санаторій Мала Долина).

*Кляйн-Лібенталь. Дрібноводний Сухий Лиман. 1933 р.
Фото із сайту: <https://bit.ly/3Mgx2dv>*

У **1932–1933** рр. – Михайло Юхимович – лікар-інтерн Українського інституту курортології та бальнеології, а протягом **1933–1935** р. – аспірант інституту удосконалення лікарів м. Одеса. Водночас з **1934** р. і до початку Другої світової війни працював асистентом терапевтичної клініки транспортного факультету, згодом – госпітальної терапевтичної клініки лікувального факультету Одеського медичного інституту.

*Кляйн-Лібенталь. Сухий Лиман. 1933 р.
Фото із сайту <https://bit.ly/3Mgx2dv>*

*М. Ю. Мілімовка
Фото з сімейного архіву.*

М. Ю. Мілімовка – учасник Другої світової війни, пройшов шлях від начальника відділення до начальника терапевтичного шпиталю та провідного терапевта окружного військового шпиталю на різних фронтах. Закінчив війну в званні майора медичної служби. Нагороджений багатьма орденами та медалями, а за відмінну службу – іменним годинником від командування. За час перебування на фронтах зробив декілька винаходів та брав участь в фронтових конференціях.

Завдяки практичному досвіду в курортології Михайло Юхимович робить винаходи та конструює прилади для покращення лікування хворих.

Рис. 1. Общий вид дозиметра д-ра Милановки

Фото з журналу «Курортология и физиотерапия» (1934, № 6)

У **1937** р. Михайло Юхимович захистив кандидатську дисертацію на тему: «О дозировке при гелиотерапии», а з **1940** р. почав працювати над докторською дисертацією. Проте під час окупації м. Одеси матеріали були втрачені.

Протягом 1946-1954 – доцент терапевтичної клініки.

Рис. 4. Прибор в свернутом виде

Фото з журналу «Физиотерапия» (1939, № 1)

У вересні 1954 р. Михайло Юхимович почав працювати завідувачем кафедри пропедевтичної терапії ВДМІ.

24 березня 1955 р. захистив докторську дисертацію на тему:
«Семиологическое значение каждой температуры в клинике внутренних заболеваний» (ОДМІ).

Фото з сайту: <https://bit.ly/3IOP8hk>

Під час роботи в ВДМІ проф. М. Ю. Мілімовка спільно з колегами неодноразово виїздили до Хмільника, де досліджували властивості радону та порф'яної грязі Війтівецького родовища та дію на організм Хмільницької та Козятинської мінеральних вод. Їх дослідження сприяли розвитку цілого напрямку в реабілітології.

На основі здійснених в співпраці з іншими кафедрами інституту напрацювань Михайло Юхимович зробив ряд доповідей на науково-практичних заходах на базі санаторію «Хмільник».

Фото з особової справи.
Архів ВНМУ

Професор М. Ю. Мілімовка підготував дві монографії «Профілактика та лікування ускладнень інфаркту міокарда» (1958) і «Інфаркт міокарда» (1960), 60 друкованих праць та 9 винаходів.

Під його керівництвом вивчалися питання:

- кардіології (профілактика, діагностика та лікування ускладнень інфаркту міокарда, використання поліспоніну у лікуванні атеросклерозу);
- курортології (геліотерапія, дозиметрія ультрафіолет. радіації; аналіз і терапевт. оцінка спектрал. складу соняч. радіації, мікроклімат і його лікув. значення);
- клінічної фармакології (застосування саліцилового натрію в клініці внутр. захворювань);
- гастроентерології (лікування виразк. хвороби шлунка і гастриту; симптоматологія уражень підшлунк. залози).

У **1960** р. Михайло Юхимович за власним бажанням звільнився з посади та через два роки (**1962**) знову повернувся до ВДМІ ім. М. І. Пирогова на посаду завідувача кафедри пропедевтичної терапії.

Під його керівництвом в клінічну практику були впроваджені методи дефібриляції і еріпрографії. На початку **1967** р. Михайло Юхимович за власні кошти придбав та привіз до Вінниці дефібрилятор. Тоді ж на кафедрі було виконано першу в Вінницькій області дефібриляцію серця. Проф. Мілімовка М. Ю. доклав багато зусиль для розвитку медичної служби Південно-Західної залізниці.

1 травня **1967** року М. Ю. Мілімовка закінчив свій життєвий шлях.
Похований разом з дружиною на 2-му Єврейському цвинтарі в м. Одеса.

Його лікарську справу продовжили син Олександр Михайлович
та внук Олександр Олександрович.

Фото з сайту: <https://bit.ly/42BmY4s>

М.Ю. Мілімовка

«... театрально вскидывает бровь и призывает студентов к дискуссии (да так, что заворожено слушают уже седовласого, но подвижного и молодого душой лектора не только учащиеся, но и пациенты, которых пригласили с целью клинической демонстрации) «Профессор Профессорович» – Михаил Ефимович Милимовка, бывший фронтовой врач, подвиги которого отмечены боевыми орденами и медалями...»

Перцева Т. А. Терапевтическая весенняя конференция: Винница connecting people / Т. А. Перцева, О. Я. Бабак, С. А. Крамарев // Здоров'я України 21 сторіччя. – 2016. – Квіт. (№ 8).

Фото з книги Мостового Ю. М. «Кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб (історико-документальний нарис) 1936-1996 р.» (1996)

У фонді бібліотеки

Праці М. Ю. Мілімовки

1. Мілімовка М. Е. К вопросу о дозиметрии ультрафиолетовой радиации при гелиотерапии / М. Е. Мілімовка // Курортология и физиотерапия. – 1934. – № 6. – С. 21–27.
2. Мілімовка, М. Е. К сравнительной оценке хода ультрафиолетовой радиации и метеорологических факторов на суше и на море / М. Е. Мілімовка // Курортология и физиотерапия. – 1935. – № 4. – С. 103–105
3. Мілімовка, М. Е. К вопросу о симптоматологии поражений поджелудочной железы / М. Е. Мілімовка // Сборник тезисов и аннотаций кафедры судебной медицины. Вып. 1 / Винниц, ГМИ; ред. В. П. Ципковский. – Винница, 1956. – С. 27
4. Мілімовка, М. Е. Динамика кожно-температурных изменений при гипертиреозах / М. Е. Мілімовка // Сборник научных трудов Винницкого государственного медицинского института / ред.: М. Е. Мілімовка, Р. И. Бойдык, М. Б. Шкляр. – Винница, 1957. – Т. 16 : Труды кафедры пропедевтики внутренних болезней. – С. 4
5. Мілімовка, М. Е. О сдвигах кожной температуры при заболеваниях суставов / М. Е. Мілімовка // Сборник научных трудов Винницкого государственного медицинского института / ред.: М. Е. Мілімовка, Р. И. Бойдык, М. Б. Шкляр. – Винница, 1957. – Т. 16 : Труды кафедры пропедевтики внутренних болезней. – С. 11
6. Мілімовка, М. Е. О поражении легких при ревматизме / М. Е. Мілімовка, Р. И. Бойдык, В. Ф. Довгаленко // Сборник научных трудов Винницкого государственного медицинского института / ред.: М. Е. Мілімовка, Р. И. Бойдык, М. Б. Шкляр. – Винница, 1957. – Т. 16 : Труды кафедры пропедевтики внутренних болезней. – С. 35
7. Мілімовка, М. Е. О сдвигах мочевой кислоты в крови у больных с полиартритами при лечении ваннами Хмельницкого минерального источника / М. Е. Мілімовка, Г. А. Новицкий, Р. А. Каменецкая // Сборник научных трудов Винницкого государственного медицинского института / ред.: М. Е. Мілімовка, Р. И. Бойдык, М. Б. Шкляр. – Винница, 1957. – Т. 16 : Труды кафедры пропедевтики внутренних болезней. – С. 59
8. Мілімовка, М. Е. К вопросу о клинике и лечении некоторых глистных инвазий по данным железнодорожной больницы / М. Е. Мілімовка [и др.] // Сборник научных трудов Винницкого государственного медицинского института / ред.: М. Е. Мілімовка, Р. И. Бойдык, М. Б. Шкляр. – Винница, 1957. – Т. 16 : Труды кафедры пропедевтики внутренних болезней. – С. 71
9. Мілімовка М. Ю. Профілактика та лікування ускладнень інфаркту міокарда / М. Ю. Мілімовка. – [Київ] : Держвидав УРСР, 1958. – 124 с.
10. Мілімовка М. Ю. Інфаркт міокарда: клініка ускладнень, диференціальна діагностика, профілактика і лікування / М. Ю. Мілімовка. – Київ : Держмедвидав УРСР, 1960. – 220 с.
11. Мілімовка М. Е. К вопросу о гериатрии в клинике внутренних заболеваний / М. Е. Мілімовка // Материалы конференции, посвященной вопросам геронтологической и гериатрической. – Винница, 1965. – С. 31
12. Мілімовка М. Е. О показаниях к лечению на радиоактивном курорте больных пожилого возраста, страдающих атеросклерозом / М. Е. Мілімовка, М. И. Рыбников // Материалы конференции, посвященной вопросам геронтологической и гериатрической. – Винница, 1965. – С. 92
13. Мілімовка, М. Е. Комплексная терапия инфектоартритов / М. Е. Мілімовка, Н. И. Рыбников, Е. В. Пониревская // Вопросы морфологии и реактивности организма в норме и патологии : материалы науч. конф. / ред.: Е. И. Маковская [и др.]. – Одесса, 1967. – С. 167.

Про нього:

1. Милимовка М. На підступах до Вінниці : [спогади викл. Вінниц. мед. ін-ту про бої зі звільнення Вінниці від нім.-фашист. загарбників] / М. Милимовка, Р. Бойдик // Молодий медик. - 1964. - 21 берез. - С. 2
2. Нікітіч І. Крок до ясної мети : [про викл. Вінниц. мед. ін-ту: І. І. Остапенка, Г. В. Терентьєва, С. Є. Камінського, М. Ю. Мілімовку та О. В. Столярчук] / І. Нікітіч // Молодий медик. - 1965. - 10 квіт. - С. 1.
3. Мілка О. Бійці згадують... : [зустріч студентів Вінниц. мед. ін-ту з ветеранами Другої світ. війни: В. Ю. Однороговим, М. Ю. Мілімовкою, І. В. Лаптевою, І. М. Даниленком та П. Х. Гайдуком] / О. Мілка, С. Кеба // Молодий медик. - 1965. - 8 трав. - С. 1 : фот.
4. Мілімовка Михайло Юхимович : [некролог] // Вінниц. правда. - 1967. - 4 трав. - С. 7.
5. Степанюк Г. Сторінки минулого : [про членів вченої ради ін-ту 1966 р.] / Г. Степанюк // Молодий медик. - 1992. - 16 груд. : фот.
6. Мостовий Ю. М. Кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб (історико-документальний нарис) 1936–1996 р. / Ю. М. Мостовий. - Вінниця, 1996. - с. 25
7. Мостовий Ю. М. Де починається лікар : [бесіда з Ю. М. Мостовим, зав. каф. пропедевтики внутріш. медицини ВНМУ ім. М. І. Пирогова з нагоди 80-річчя каф.] / Ю. М. Мостовий // Приват. лікар. - 2016. - Лют. - С. 6-9 : іл.
8. Мостовий Ю. М. Кафедра пропедевтики внутрішньої медицини: історія та сьогодення / Ю. М. Мостовий // Молодий медик. - 2016. - Берез. - С. 4-5.
9. Перцева Т. А. Терапевтическая весенняя конференция: Винница connecting people / Т. А. Перцева, О. Я. Бабак, С. А. Крамарев // Здоров'я України 21 сторіччя. - 2016. - Квіт. (№ 8). - С. 20–21. - Електрон. версія. - Режим доступу: <https://bit.ly/3OoGHWX>.

Джерела:

1. Архів ВНМУ ім. М. І. Пирогова, спр. № 273, т. 3, арк. 110–193, 195–196 : фот.
2. Архів ВНМУ ім. М. І. Пирогова, спр. № 574, арк. 349–367 : фот.

Дякуємо Олександрові Олександровичу Мілімовці,
внуку професора М. Ю. Мілімовки, за надані фотоматеріали

